

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології

**Сучасні напрямки психотерапії:
методичні вказівки до проведення
практичних занять та організації самостійної
роботи
з дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія**

**2021
Мукачево**

УДК 615.851:316.6(076)(075.8)

C89

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол №7 від «10» лютого 2022 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології,
протокол №7 від 12.11.2021 р.*

Рецензент

Іванова В.В. - д.пед.н., (к.психол.н.), доцент, децент кафедри теорії та методики дошкільної освіти

C89 Сучасні напрямки психотерапії: методичні вказівки до проведення практичних занять та організації самостійної роботи з дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія / Укладачі: І.І. Брецько, Т.Ю.Ямчук – Мукачево: МДУ, 2021. – 24 с. (1 авт.арк).

Видання містить практичні та інструктивні матеріали до проведення практичних занять, завдання для організації самостійної роботи студентів, тести та перелік рекомендованих джерел.

Призначене для використання студентами в процесі виконання самостійної роботи та підготовки до практичних занять. Методичні вказівки розроблені у відповідності до програми дисципліни «Сучасні напрямки психотерапії» та спрямована на поглиблення та розширення знань магістрів про надання психотерапевтичної допомоги у відповідному напрямі психотерапії, а також в набутті належної психотерапевтичної ерудиції та виробленні базових терапевтичних умінь і навичок.

© МДУ

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	
1. Практична робота 1	6
2. Практична робота 2	6
3. Практична робота 3	7
4. Практична робота 4	7
5. Практична робота 5	8
6. Практична робота 6	8
7. Практична робота 7	9
8. Тестові завдання для самоконтролю	11
ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ЕКЗАМЕНУ	15
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	16
ДОДАТКИ	19

ВСТУП

Методичні вказівки укладено з метою допомоги здобувачам вищої освіти в теоретичному опануванні дисципліни «Сучасні напрямки психотерапії» та формуванні загальних та фахових компетентностей, активізації самостійної пошукової роботи здобувачів, формування у студентів бажання вдосконалювати знання з психотерапії та розвиток психотерапевтичної культури.

Метою вивчення навчальної дисципліни є збагачення майбутніх психологів знаннями з психотерапії; вироблення базових психотерапевтичних умінь і навичок; засвоєння студентами принципів надання психотерапевтичної допомоги, прийнятих у відповідних напрямках.

Методичні вказівки містять тестові завдання, проблемні та практичні завдання, контрольні питання. Засвоєння навчальної дисципліни сприятиме в досягненні програмних результатів навчання: здатність до: орієнтуватись у теоретико-практичних аспектах найбільш сучасних напрямках надання психологічної допомоги; застосовувати у власній практиці окремі базові методики різних напрямків психотерапії; виокремлювати психологічні концепції, які слугують методологічною базою напрямків надання психологічної допомоги; аналізувати психологічні аспекти психотерапевтичних технік, орієнтуватись в сучасних напрямках та важливих для психотерапії методах вивчення, психологічного стану людини; виокремлювати закономірності та механізми засвоєння соціального та індивідуального досвіду, на які опираються існуючі напрямки психотерапії; здійснювати порівняльний психологічний аналіз психотерапевтичних концепцій.

II. ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Практична робота 1

Позитивна психотерапія

1. Базові та актуальні здібності в позитивній психотерапії.
2. Сфери переробки конфлікту (балансна модель) в позитивній психотерапії.
3. Процес-аналіз роботи з клієнтом.
4. Модифіковане первинне інтерв'ю в позитивній психотерапії.

Рекомендована література: [2; 3; 4; 5; 6; 7; 9]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Модифіковане первинне інтерв'ю в позитивній психотерапії.
2. Диференційно-аналітичний опитувальник.
3. Поняття про моделі для наслідування та базові емоційні установки.
4. Стадії взаємодії в позитивній психотерапії.

Питання для самоперевірки

- Розкрийте взаємозв'язок позитивної психотерапії з іншими психотерапевтичними методами.
- Опишіть історію становлення позитивної психотерапії.
- У чому полягає positum-підхід у позитивній психотерапії?
- Охарактеризуйте базові принципи позитивної психотерапії.
- Поясніть формування базових та актуальних здібностей у процесі онтогенезу особистості.

Практична робота 2

Арт-терапія

1. Корекційні можливості арт-терапії.
2. Форми, види та моделі арт-терапії.
3. Структура проведення арт-терапевтичного заняття.
4. Значення символів та образів в арт-терапії.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 11, 18]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Основні поняття арт-терапії.
2. Значення символів та образів в арт-терапії.
3. Техніки арт-терапії.

Питання для самоперевірки

- Яке місце і роль арт-терапії серед напрямків що ґрунтуються на мистецтві.
- Які головні завдання сучасної арт-терапії?
- Які основні напрями арт-терапевтичної практики?
- Які етапи розвитку ізотерапії в Україні?
- Охарактеризуйте мету, завдання і стратегії використання арт-терапії.

Практична робота 3

Трансактний аналіз

1. Трансакції в трансактному аналізі.
2. Теорія сценаріїв у трансакційному аналізі (Е.Берн, К.Штайнер).
3. Результат психотерапевтичного впливу в трансакційному аналізі.
4. Визначення життєвого сценарію.

Рекомендована література: [2, 3, 4, 5]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Трансактний аналіз політичної взаємодії за Е.Берном.
2. Складові трансактного аналізу: аналіз психологічних ігор, аналіз індивідуального життєвого сценарію.
3. Техніки трансактного аналізу.
4. Генеза неврозу у трансактному аналізі.

Питання для самоперевірки

- Розкрийте суть трансактного аналізу.
- Які психологічні теорії ввібрала в себе концепція Е. Берна?
- Опишіть структуру особистості за Е. Берном.
- Назвіть основні поняття трансактного аналізу.
- Яка генеза неврозу у трансактному аналізі?
- Які ви знаєте основні процедури трансактного аналізу?

Практична робота 4

Майндфулнес терапія

1. Майндфулнес як психологічна стратегія у когнітивно-поведінковій терапії.
2. Автоматичні когнітивні процеси та практика їх подолання.
3. Відмінність між двома станами розуму: станом - «бути» і станом - «діяти (реагувати)».
4. Загальна характеристика принципів майндфулнесу.

Рекомендована література: [1,3,15,37,38]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Способи та навички емоційної саморегуляції (мускулатура, дихання, візуалізація).
2. Використання майндфулнес для подолання негативного досвіду.
3. Майндфулнес-хвилинки на заняттях з психології.

Питання для самоперевірки

- Охарактеризуйте вплив майндфулнес-практик на вольову сферу дітей.
- Охарактеризуйте вплив майндфулнес-практик на вольову сферу дорослих.
- Проаналізуйте способи та навички емоційної саморегуляції.

Практична робота 5

Провокаційна психотерапія

1. Поняття провокаційної психотерапії.
2. Роль гумору та провокації у провокаційній психотерапії.
3. Методики особистісного розвитку.
4. Провокаційна психотерапія як засіб роботи з батьками у складних ситуаціях.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 10, 11]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Провокаційна психотерапія Френка Фарреллі: сутність, стратегія, тактичні прийоми.
2. Провокаційна психотерапія як засіб роботи з батьками у складних ситуаціях.

Питання для самоперевірки

- Коли і як застосовувати метод провокації?
- Проаналізуйте основні патерни психотерапії Френка Фарреллі.
- В чому полягають тактичні прийоми провокативної психотерапії?
- Які основні педагогічні поради щодо використання сміхотерапії у роботі з дітьми?

Практична робота 6

Системна сімейна психотерапія

1. Поняття сімейних розстановок Берта Хеллінгера в системній психотерапії.
2. Феноменологічні аспекти системної психотерапії Б. Хеллінгера.
3. Практичні аспекти системної психотерапії Б. Хеллінгера.

Рекомендована література: [1, 2, 3, 11, 18]

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Охарактеризуйте етапи впливу на сімейну систему.
2. Опишіть теорію сімейних систем М. Боуена.
3. Розкрийте суть основних теоретичних підходів до вивчення сімейної психотерапії.

Питання для самоперевірки

- Дайте визначення сімейної психотерапії і сімейної системи.
- Охарактеризуйте стадії, з яких складається класичний життєвий цикл. Які особливості української сім'ї?
- Назвіть основні параметри сімейної системи та поясніть їх роль в її стабілізації.
- Як функціонують методологічні принципи системної сімейної психотерапії?

Практична робота 7

Контрольний захід (контрольна робота)

Тестові завдання для самоконтролю

1. Аналіз психотерапевтичної літератури дозволяє стверджувати:

- 1) що діалог між психотерапевтом і клієнтом з метою психологічної допомоги останньому;
- 2) невеличкі тимчасові об'єднання людей під керівництвом психолога або соціального працівника, які мають спільну мету міжособистісного дослідження, особистісного зростання та саморозкриття;
- 3) фахівця-медика, який здійснює лікування пацієнта за допомогою як психологічного впливу, так і за допомогою специфічних медичних засобів (медикаменти, гіпноз тощо);
- 4) що на сьогоднішній день у цій галузі практичної психології не склалося єдиного підходу до вирішення основних напрямків психотерапії.

2. Ефективність психоконсультування, психотерапії та психокорекції значною мірою визначається...

- 1) вмінням розпізнавати психосаматичні стани;
- 2) вмінням моделювати наслідки роботи;
- 3) вмінням спілкуватись з клієнтом;
- 4) вмінням довіряти клієнту.

3. Ефективність психоконсультування, психотерапії та психокорекції значною мірою визначається:

- 1) вмінням розпізнавати психосаматичні стани;
- 2) вмінням моделювати наслідки роботи;
- 3) вмінням спілкуватись з клієнтом;
- 4) вмінням довіряти клієнту.

4. Психокорекція та психотерапія передбачають:

- 1) музичну та медичну освіту;
- 2) навички гіпнотичного спрямування;
- 3) інклюзивно-педагогічну освіту;
- 4) активний цілеспрямований вплив.

5. Сутність психологічного консультування полягає в наданні:

- 1) даних інформаційно-телекомунікаційних технологій;
- 2) знань безпосередньої психологічної допомоги;
- 3) практичного досвіду та принципів у роботі з людьми;
- 4) фінансової підтримки і держаних пільг сім'ї.

6. У трансактному аналізі «удари» - взаємодії, спрямовані на передачу відчуттів:

- 1) позитивних;
- 2) негативних;
- 3) позитивних і негативних;

4) позитивних і нейтральних.

7. У транзактному аналізі взаємодії з іншими людьми з позиції тієї чи іншої ролі: «Дорослого», «Батька», «Дитини»:

- 1) «погладження та удари»;
- 2) «психологічна позиція»;
- 3) «заборони та ранні рішення»;
- 4) «транзакції», «життєвий сценарій».

8. Структура особистості у транзактному аналізі визначається:

- 1) Его-станами: Батько, Дитина, Дорослий;
- 2) нижче несвідоме, середнє несвідоме, вище несвідоме або над-свідоме, поле свідомості, свідомі Самість, або «Я», вища Самість, колективне несвідоме;
- 3) Я, Над-Я, Воно.

9. У транзактному аналізі транзакції є:

- 1) додаткові;
- 2) перехресні;
- 3) некриті;
- 4) приховані.

10. Самопізнання – це:

- 1) процес пізнання суб'єктом себе, своєї діяльності, внутрішнього психічного змісту;
- 2) здатність людини безпосередньо відтворювати себе, сприймати себе з боку, рефлексувати з приводу своїх можливостей;
- 3) почуття власної компетентності та ефективності;
- 4) процес взаємного узгодження дій.

11. Поняття арт-терапії було введено:

- 1) Маргарет Наумбург;
- 2) Едіт Крамер;
- 3) Адріаном Хіллом;
- 4) Ханною Яксою Квятковською.

12. Основна мета арт-терапії:

- 1) акцентування уваги клієнта на відчуттях і почуттях;
- 2) вивільнення позитивних та негативних почуттів клієнта;
- 3) гармонізація внутрішнього стану клієнта.

13. Форма при якій клієнт використовує наявні твори мистецтва для створення своїх продуктів творчості:

- 1) активна;
- 2) пасивна;

- 3) групова;
- 4) змішана.

14. Найбільш ранньою формою спеціалізованого приміщення для художніх занять є:

- 1) кабінет-студія;
- 2) кабінет для індивідуальної роботи;
- 3) кабінет для групової інтерактивної роботи.

15. Спілкування арт-терапевта та клієнта відбувається в

- 1) «робочій зоні»;
- 2) «комунікативній зоні»;
- 3) «чистій зоні».

16. 1. Вкажіть варіант, де зазначені лише галузі прикладної психології:

- 1) історія психології, юридична психологія, соціальна психологія;
- 2) екологічна психологія, загальна психологія, педагогічна психологія;
- 3) психологія реклами, політична психологія, космічна психологія;
- 4) геронтопсихологія, психофізіологія, психологічна діагностика.

17. Засновником майндфулнес когнітивно-поведінкової терапії є:

- 1) Д. Кабат–Зінн;
- 2) Н.Макіавелі;
- 3) Д.Дідро;
- 4) Е.Росс.

18. Хронічний стрес це – :

- 1) довготривалий стрес, що продовжує діяти на людину;
- 2) стрес, викликаний критичними життєвими ситуаціями;
- 3) повсякденний стрес, викликаний малозначними ситуаціями;
- 4) уявна небезпека (страх перед важливою розмовою, негативне уявлення про своє майбутнє та ін.).

19. Вкажіть варіант, де зазначені основні види практичної психології:

- 1) психологічна діагностика, психологічна корекція, психологічне консультування;
- 2) теоретична психологія, психологічна терапія, психологічна профілактика;
- 3) психологічна діагностика, психологічна корекція, прикладна психологія;
- 4) психологічна корекція, психологічна реабілітація, психологічна допомога.

20. Термін «майндфулнес» (mindfulness) в перекладі з англійської означає:

- 1) «повна свідомість», «уважність», «зосередженість»;
- 2) «медитація»;
- 3) «свідомість», «ідентичність»;

4) «рефлексія».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕН

1. Вимоги до особистості психотерапевта. Модель ефективного психотерапевта за В. Карікашем.
2. Основні поняття та категорії в майндфулнес терапії .
3. Майндфулнес як психологічна стратегія у когнітивно-поведінковій терапії.
4. Техніки когнітивно-поведінкової терапії та їх зв'язок з іншими методами психотерапії.
5. Автоматичні когнітивні процеси та практика їх подолання.
6. Зміст та основні характеристики позитивної психотерапії.
7. Принципи позитивної психотерапії.
8. Техніки positum-підходу.
9. Сфери переробки конфлікту (балансна модель) в позитивній психотерапії.
10. Стадії взаємодії в позитивній психотерапії.
11. П'ятикрокова модель консультування та самодопомоги.
12. Взаємозв'язок позитивної психотерапії з іншими психотерапевтичними методами.
13. Історія становлення позитивної психотерапії.
14. Загальна характеристика арт-терапії.
15. Переваги та недоліки арт-терапії у порівнянні з іншими методами.
16. Форми, види та моделі арт-терапії.
17. Структура проведення арт-терапевтичного заняття.
18. Особливості інтерпретації тематичних психомалюнків.
19. Основні школи тілесно-орієнтованої психотерапії.
20. Класифікація тілесно-орієнтованих методів
21. Професійні навички тілесно-орієнтованого психотерапевта
22. Терапія Вільгельма Райха.
23. Психотерапевтичний процес у руслі аналізу Е. Берна
24. Модель Его-станів в транзактному аналізі.
25. Транзакції в транзактному аналізі.
26. Теорія сценаріїв у транзакційному аналізі (Е.Берн, К.Штайнер).
27. Поняття «погладжування» в транзактному аналізі.
28. Результат психотерапевтичного впливу в транзакційному аналізі.
29. Техніки транзактного аналізу.
30. Провокаційна терапія Френка Фареллі: сутність, стратегія, тактичні прийоми.
31. Роль гумору та провокації у провокаційній психотерапії.
32. Процес консультування.
33. Методики особистісного розвитку.
34. Загальна характеристика системної сімейної психотерапії.
35. Параметри сімейної системи..
36. Феноменологічні та практичні аспекти системної психотерапії Б. Хеллінгера.

37. Важливі моменти сімейних розстановок. Принципи розстановок.
38. Поняття нейролінгвістичного програмування.
39. Індивідуальні моделі світу в нейролінгвістичному програмуванні.
40. Моделювання та стратегії в нейролінгвістичному програмуванні.
41. Методи НЛП.
42. Теорія сімейних систем М. Боуена.
43. Принципи нейролінгвістичного програмування.
44. Моделювання та стратегії в нейролінгвістичному програмуванні.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література

Базова

1. Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии : учеб. пособ. / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К. : Ника-Центр, 2001. – 320 с.
2. Каліна Н. Ф. Психотерапія / Надія Федорівна Каліна. – К. : Академвидав, 2010. – 288 с.
3. Карпенко Є. Методи сучасної психотерапії : навч. посібник. – Дрогобич : Посвіт, 2015. – 116 с.
4. Мушкевич М. І. Основы психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. – Вид. 3-тє. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 420 с.
5. Пеньковська Н. М. Основы психологічного консультування в методі позитивної психотерапії : навч. посіб. / Н. М. Пеньковська, Р. В. Шептицький. – Тернопіль : Крок, 2014. – 286 с

Допоміжна

1. Бек А. Когнитивная терапия // Эволюция психотерапии. / А. Бек– М.: Класс, 1998. Т.2.
2. Бек А. Техники когнитивной психотерапии // Психологическое консультирование и психотерапия. Хрестоматия / Сост. А.Б. Фенько, Н.С. Игнатъева, М. Ю. Локтаева. Теория и методология. – М., 199. Т. 1.
3. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры. – СПб., Лениздат, 1992. – 400 с.
4. Берн Э. Трансакционный анализ и психотерапия. / Э. Берн– СПб.: Братство, 1994. – 224 с.
5. Васьківська С.В. Основы психологічного консультування Навч. пос. / С.В. Васьківська – К.: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
6. Джеймс М., Джонгвард Д. Рождённые выигрывать. Трансакционный анализ с гештальтупражнениями: Пер. с англ. / Общ. ред. Л.А. Петровской. – М.: Изд. группа «Прогресс», «Прогресс-Универс», 1995. – 336 с.
7. Келли Г. Процесс каузальной атрибуции // Современная зарубежная социальная психология. / Г. Келли– М.: МГУ, 1984.
8. Карвасарский Б.Д. Психотерапевтическая энциклопедия. / Б.Д. Карвасарский– СПб.: Питер, 2000
9. Киселёва М.В. Арт-терапия в практической психологии и социальной работе. / М.В. Киселёва– Речь, 2007. – 336 с.

10. Малкина-Пых И.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. / И.Г. МалкинаПых – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 960 с.
11. Малкина-Пых И.Г. Семейная терапия. / И.Г. Малкина-Пых – М.: Изд-во Эксмо, 2005. – 992 с. 12. Осипова А.А. Общая психокоррекция: Учеб. пос. для студ. вузов. / А.А. Осипова– М.: ТЦ Сфера, 2002. – 512 с.
13. Обухов Я.Л. Психотерапия по методу символдрамы: работа с мотивом Змея. / Я.Л. Обухов– www.koob.ru/ 14. Основи практичної психології / В. Панок та ін.: Підручник. – 3-тє вид., стереотип. – К.: Либідь, 2006. – 536с.
15. Перлз Ф. Внутри и вне помойного ведра: Пер. с англ. // Перлз Ф., Гудмэн П., Хефферлин Р. Практикум по гештальттерапии: Пер. с англ. – СПб.: Изд-во «Петербург XXI век», 1995 – 448 с.
16. Перлз Ф., Хефферлин Р., Гудмэн П., Опыты психологии самопознания. – М.: ГильЭстель, 1993 – 240 с.
17. Підлипна Л. Мистецтво терапії. / Л. Підлипна– Івано-Франківськ, 2009. – 151 с.
18. Польштер И. Интегрированная гештальттерапия. / И. Польштер, М. Польштер– М.: Независимая фирма «Класс», 1997. – 272 с.
19. Психологічна допомога сім'ї. Книга 3. Навч. пос. / За заг. ред. З.Г.Кісарчук. – К.: Главник, 2006. – 144 с.
20. Хайгл-Еверс А. Базисное руководство по психотерапии. / А. Хайгл-Еверс, Ф.Хайгл, Ю.Отт, У. Рюгер– СПб.: «Восточно-Европейский Институт Психоанализа» совместно с издательством «Речь», 2002. – 784 с.
21. Хьелл Л. Теории личности. Основные положения, исследования и применение. Перевод С.Меленевской и Д.Викторовой / Л.Хьелл, Д.Зиглер – СПб.: Питер Пресс, 1997
22. Эллис А. Рациональная психотерапия // техники консультирования и психотерапии. Тексты / Под ред. У.С. Сахакианан. – М.: Эксмо, 2000.

Інформаційні ресурси

Веб сторінка МДУ: www.msu.edu.ua
 Мукачівська міська бібліотека: <http://www.muklib.mk.uz.ua>
 Мукачівська міська рада: <http://www.mukachevo-city.org>
 Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
 Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
 Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
<http://www.reklamaster.kiev.ua>
<http://adffestival.com.ua/rus/news.php>
www.brand.kiev.ua
<http://admarket.ru/news>

<http://www.pr-center.org.ua/bibl.php>

<http://www.class.ru/library/marketing.html>

http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/research/psikhologiya_laykiv_ta_shey_ri

ДОДАТКИ

Бланки до методики «Диференційно-аналітичний опитувальник» (в методі позитивної психотерапії Н. Пезешкіана)

№ п/п		Перелік якостей	Варіанти прояву	Міра прояву (бали)									Варіанти прояву	
				мінімальна			середня			максимальна				
				3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	Вторинні здібності	Акуратність	<i>недбалий</i>											<i>педантичний</i>
2.		Охайність	<i>неохайний</i>											<i>охайний</i>
3.		Пунктуальність	<i>непунктуальний</i>											<i>надто пунктуальний</i>
4.		Ввічливість	<i>безцеремонний</i>											<i>чемний</i>
5.		Чесність, щирість	<i>скритний</i>											<i>відкритий</i>
6.		Старанність (діяльність)	<i>лінивий</i>											<i>занадто старанний</i>
7.		Обов'язковість	<i>необов'язковий</i>											<i>обов'язковий</i>
8.		Бережливість	<i>марнотратний</i>											<i>скупий</i>
9.		Слухняність	<i>слухняний</i>											<i>самостійний</i>
10.		Справедливість	<i>несправедливий</i>											<i>справедливий</i>
11.		Вірність	<i>невірний</i>											<i>вірний</i>
12.	Первинні здібності	Терпіння	<i>нетерплячий</i>										<i>терплячий</i>	
13.		Час	<i>встигаючий</i>										<i>невстигаючий</i>	
14.		Контакти	<i>замкнутий</i>										<i>комунікабельний</i>	
15.		Довіра	<i>недовірливий</i>										<i>довірливий</i>	
16.	Когнітивні реакції	Надія	<i>зневірений</i>										<i>той, що сподівається</i>	
17.		Ніжність, сексуальність	<i>нехтуючий</i>										<i>залежний</i>	
18.		Любов	<i>вимогливий</i>										<i>пустотливий</i>	
19.		Віра (релігія)	<i>байдужий</i>										<i>віруючий</i>	
20.	Емоційні реакції	Тіло/відчуття	<i>здоров'я</i>										<i>психосоматичні порушення</i>	
21.		Діяльність/ професія	<i>дезорганізація</i>										<i>«втеча» в роботу</i>	
22.		Контакти	<i>замкнутість</i>										<i>«втеча» в спілкування</i>	
23.		Фантазії/ майбутнє	<i>відсутність</i>										<i>«втеча» в мрії</i>	
24.		Я (мати/ батько)	<i>відкидання/ заперечення</i>										<i>прийняття</i>	

25.	Моделі для наслідування	Ти	відчуженість											єдність
26.		Ми	замкнутість											товариськість
27.		Пра-Ми	байдужість											

Індивідуальна форма ДАО

Ім'я/код _____ клієнт _____ партнер _____

Диференційно-аналітичний опитувальник (модифікований варіант Ю. Кравченка)

		Актуальні здібності	Клієнт	Партнер	Спонтанні коментарі
Вторинні здібності	1.	Акуратність (здатність до порядку)			
	2.	Чистоплотність (охайність)			
	3.	Бережливість (економність, ощадливість)			
	4.	Точність (ретельність, конкретність)			
	5.	Пунктуальність			
	6.	Обов'язковість (добросовісність, відповідальність)			
	7.	Надійність			
	8.	Старанність (працелюбство)			
	9.	Цілеспрямованість			
	10.	Справедливість			
	11.	Слухняність (підкорення, підлеглість, влада)			
	12.	Вірність (відданість)			
	13.	Ввічливість (стриманість)			
	14.	Прямота (чесність, щирість)			
Первинні здібності	1.	Прийняття (здатність дати право бути)			
	2.	Терплячість (здатність чекати)			
	3.	Час (відчувати, приділяти, розподіляти)			
	4.	Наслідування і взірць			
	5.	Контактність			
	6.	Ніжність			
	7.	Сексуальність			
	8.	Довіра (світу, собі, іншому)			
	9.	Впевненість у собі (позиція Я ⁺)			
	10.	Впевненість у здібностях			
	11.	Надія			
	12.	Віра/ релігійність/ смисл			
	13.	Цілісність (єдність із собою, світом, іншими)			
	14.	Сумнів (в традиціях/ авторитеті/ досвіді)			

Зразок циркулярного інтерв'ю у психотерапевтичній практиці

До психотерапевта звернулася мама зі скаргою на те, що її син 11 років після школи не йде додому, а іноді навіть зовсім не приходять ночувати.

Сім'я складається з трьох членів: матері, батька і сина.

Терапевт (питання до сина): Хто зазвичай зустрічає тебе вдома, коли ти все-таки повертаєшся?

Син: Зазвичай мама.

Терапевт: Що мама робить, коли тебе зустрічає?

Син: Вона сердиться, кричить на мене, іноді плаче.

Терапевт (питання до мами): Ваш син повернувся пізно, ви сердитесь і плачете, що в цей час робить ваш чоловік?

Мама: Він мене заспокоює і сварить сина.

Терапевт (питання до батька): Що робить син, коли ви його сварите?

Тато: Він гримає дверима своєї кімнати, йде, ображається.

Терапевт (питання до сина): Що роблять твої батьки, коли ти сидиш у своїй кімнаті?

Син: Сидять на кухні, розмовляють, п'ють чай. Тато втішає маму.

Терапевт (до сина): Доки ти ще не почав пропадати з дому, в яких випадках твої батьки сиділи на кухні удвох, пили чай, розмовляли?

Син: Я не знаю... Тато мало буває вдома. Не пам'ятаю.

Останнє запитання психотерапевт задає мамі й татові. Із відповідей стає зрозуміло, що такі розмови на кухні бували вкрай рідко. Вони часто сварилися.

Цей приклад демонструє, як за допомогою циркулярних запитань стає зрозумілою функція порушення дитячої поведінки. Втечі сина згуртовують батьків і забезпечують гомеостаз.

Навчально-методичне видання

Сучасні напрямки психотерапії

Методичні вказівки
до проведення практичних занять
та організації самостійної роботи

Укладачі:

Брецько І.І. к.психол.н., доцент кафедри психології
Ямчук Т.Ю. - к.психол.н., доцент кафедри психології

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>